

דף כה.

עין משפט א.

ח"מ סימן רפב פעיף יב

יב. מצא שלשה מטבעות זה על גב זה ועשויים כמגדל^ב דהיינו הרחב למטה והצר יותר מעליו או מונחים כסולם דהיינו רובו של האמצעי על גב התחתון ורובו של עליון על גב האמצעי, או שהיו אחד מכאן ואחד מכאן והשלישי על גביהם חייב להכריז^ג.
היו עשויים בעגול או כשורה או בצורת ג' רגלי הקנקן שכל אחד כנגד אויר של השני^ד בכל אלו ספק ולא יטול^ה.

עין משפט ב.

ח"מ סימן רפב פעיף ט

עין לעיל דף כג: עין משפט ו

עין משפט ג.

ח"מ סימן רפב פעיף ח

ח. מצא ככרות של בעל הבית וחתיכות בשר או דג שיש בהם סימן^ו חייב להכריז.

עין משפט ד.

ח"מ סימן רפב פעיף יט

יט. מצא כלי ולפניו פירות, הפירות שלו והכלי נוטל ומכריז^ז, שאני אומר הכלי של אחד והפירות של אחר ובהם אין סימן. ואם מראים הדברים ששניהם של אדם אחד חייב להכריז גם על הפירות כגון, היה

ב. ברייתא שם כ"ה ע"א.

ג. אבל מצא שני מטבעות אפי' עשויין כמגדל, או אפי' ג' ואין עשויין כמגדל אלא כולם מונחין זה על גב זה וכולם שוין ברוחב, או מקצתו של זה על גב זה ומקצתו השני ע"ג קרקע הרי הן שלו. כ"כ הטור. סמ"ע ס"ק כ"ו.

ד. כצורת סגול.

ה. כולם בעיות דר' ירמיה שם ולא נפשטו.

ו. שם במשנה כ"ה ע"א.

ז. מגמ' ב"מ כ"ה ע"א ורמב"ם פט"ו מגזילה הלכה י"ג-י"ד וס"ל דרב פפא פליג ארב זביד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

פני הכלי לפני הפירות שחוששין שמהכלי נשפכו אבל אם היו הפירות מאחורי הכלי הרי אלו שלו. היו מקצת הפירות בכלי ומקצתם בארץ חייב להכריז.

עין משפט ה. חו"מ סימן רפב סעיף ב

ב. מצא כיס ולפניו מעות מפוזרים הרי אלו שלו, ואם מראים הדברים שהכיס והמעות של אדם אחד ומהכיס נפלו חייב להכריז ^ה.

עין משפט ו.ז.ט. חו"מ סימן רפב סעיף יט

יט. מצא כלי ולפניו פירות, הפירות שלו והכלי נוטל ומכריז ^ט, שאני אומר הכלי של אחד והפירות של אחר ובהם אין סימן. ואם מראים הדברים ששניהם של אדם אחד חייב להכריז גם על הפירות כגון, היה פני הכלי לפני הפירות שחוששין שמהכלי נשפכו אבל אם היו הפירות מאחורי הכלי הרי אלו שלו. היו מקצת הפירות בכלי ומקצתם בארץ חייב להכריז.

עין משפט י. חו"מ סימן רפב סעיף יב

עיין לעיל עין משפט א

עין משפט כ. חו"מ סימן רפב סעיף יא

יא. המוצא מעות מפוזרים ^י הרי אלו שלו ואפי' היו מקצת המטבעות זה על גב זה הם כמפוזרים אבל צבור מעות ^כ חייב להכריז.

ה. מברייתא שם כ"ה ע"א.

ט. מגמ' ב"מ כ"ה ע"א ורמב"ם פט"ו מגזילה הלכה י"ג-י"ד וס"ל דרב פפא פליג ארב זב"ד.

י. שם בב"מ כ"א ע"א ואפי' מקצת המטבעות זה על גב זה מברייתא כ"ה ע"א. והטעם במעות שזה שלו שידע מהם מיד בנפילתן והתייאש כמו בסעיף ו'. סמ"ע ס"ק כ"ג.

כ. דודאי הונחו שם, ויש סימן במנין ובמקום שהונחו. סמ"ע ס"ק כ"ד.

עין משפט ל.מ.

ח"מ סימן רסב סעיף יב
עיין לעיל עין משפט י

דף כה:

עין משפט א.ב.

ח"מ סימן רסב סעיף יב
עיין לעיל דף כה. עין משפט י

עין משפט ג.ד.

ח"מ סימן רסב סעיף יג

יג. במטבעות בסימנים כגון, שאמר רשומה היא בחותם מלך פלוני, או אפי' אמר שמי כתוב עליה אין מחזירין לו על פי זה, מפני שהמטבע ניתן להוצאה ^ל ושוא הוציאה כך ומאחר נפלה.

הגה: י"א דסדק במטבע הוי סימן ^מ.

עין משפט ה.

ח"מ סימן רס סעיף י

טו. מצא טלית או קרדום בצד הגדר הרי זה לא יגע בהם ^ז, ואם מצאם במקום שהולכים שם רבים באופן תדיר נוטל ומכריז.

מצא גוזלות מקושרים בכנפיהם ^ס ומדדין אחר הגדר או בשבילין שבשדות הרי זה לא יגע בהן שמא בעליהם הניחום שם, ואם נטלם הרי אלו שלו, ואם היו קשורים קשר שהוא סימן חייב להכריז. וכן אם מצאם קבועים במקומם אפי' קשורים בכנפיהם חייב להכריז שהמקום סימן.

ל. שם בברייתא כ"ה ע"ב. ודוקא במטבעות שהרבה נטבעות וכולם שוות ואין שינוי אחד מחבירו, משא"כ כשיש סימן מיוחד למטבע אחד מה שאין לאחרים הוי סימן. סמ"ע ס"ק כ"ח. מרמב"ן.

מ. נ"י, וב"י בשם רמב"ן שלענין זה המטבע כשאר כל הכלים. סמ"ע ס"ק כ"ח.

נ. שם בברייתא ב"מ ל"א ע"א.

ס. משנה שם כ"ה ע"ב, ובש"ס מפורש דקשר זה לא הוי סימן דכל העולם מקשרים בכנפיהם וכיון שמדדין אין המקום סימן, וגם מיירי שאין שובך בקרבת מקום בתוך נ' אמה וא"כ הוי ספק הינוח או ספק נפילה. סמ"ע ס"ק מ"ה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ויש חולקין וסוברים דג' חילוקים בדבר.

א'. אם הדבר משתמר ^ע כגון טלית בצד גדר והוא ספק ^פ אם הניחו שם לא יגע בו בין אם יש בו סימן בין אם אין בו סימן, עבר ונטלו והוליכו לביתו אם יש בו סימן יכריז, ואם אין בו סימן יהיה מונח עד שיבוא אליהו. ואם לא הוליכו לביתו ^ז יחזור ויניחנו על מקומו.

ב'. במקום שאינו משתמר כלל אפי' ודאי הינוח ואין בו סימן לא בחפץ ולא במקום הוא של מוצאו ^ק. ואם יש בו סימן נוטלו ומכריז.

ג'. במקום שמשתמר קצת כגון שבילין שבשדות אפי' ספק הינוח, יש בו סימן נוטל ומכריז ואם אין בו סימן לא בגופו ולא במקומו לא יטלנו ואם נטלו רק בידו ולא הוליכו לביתו לא יחזיר ^ר שהרי אין המקום משתמר טוב, והוא עיקר.

ח"מ סימן רם סעיף יא

עין משפט ו.

טז. מצא כלי באשפה אם הוא מכוסה לא יגע בו ^ש. והוא באשפה שאינה עשויה להפנות ^ח משם כלל. הייתה אשפה שאינה עשויה לפנותה

ע. כלומר שהוא במקום המשתמר לגמרי, שאז אפי' יש בו סימן אינו חייב בהשבה וע"כ לא יגע. ש"ך ס"ק כ"ט.

פ. והש"ך בס"ק ל' כתב דהלשון מגומגם וצ"ל שודאי הניחו כי הרי משתמר ויש בו סימן.

צ. אלא נטלו בידו ולא זו משם, שאז לא שייך הטעם שמא יבוא בעל האבידה שהרי עמד שם וראה שלא בא וע"כ יחזור ויניחו שם שהמקום משתמר. סמ"ע ס"ק מ"ט.

ק. הש"ך בס"ק ל"א העיר דגם אם אין בו סימן אם הוא דרך הינוח אפי' אינו משתמר אין זה של מוצאו אלא יהיה מונח עד שיבוא אליהו דהוי יאוש שלא מדעת שבאיסורא אתא לידו. והעמיד דברי הרמ"א בדבר שמסתמא נתיאשו הבעלים קודם שמצאן זה כגון כריכות קטנות בר"ה שאין בהן סימן המתגלגלים ברגלי אדם ובהמה.

ר. כתב הש"ך בס"ק ל"ב. שמדברי הנ"י והר"ן והרמב"ן והרשב"א, וה"ה בפט"ו מגזילה נראה דבכה"ג יחזיר כיון שלא הוליכו לביתו דממ"נ, אם הבעלים הניחו שם לדעתם כיון שמקום זה משתמר הוא לדעת הבעלים יכול להחזירו לשם. ואם מעלמא בא כיון שאין בו סימן הרי הוא שלו ולמה אינו רשאי להחזירו.

ש. שם במשנה.

ת. דאם עשויה לפנות הוי אבדה מדעת והרי היא של מוצאה ובסמ"ע ס"ק נ"ד, כתב דזו דעת הטור אבל להרמב"ם אסור ליגע בה הגם שהאדם לא חשש לממונו מ"מ אין לאחר ליטלו לעצמו, אבל הש"ך כתב דאין זה מוכרח וי"ל דגם להרמב"ם יודה כאן שיטלה לעצמו ויש לחלק בין אבידה מדעת של כאן לסי' רס"א סעיף ד'.

ונמלך עליה לפנותה אע"פ שמצאו מכוסה נוטל ומכריז. וכן כלים קטנים כגון סכין וכפיות אפי' היו מכוסים באשפה העשויה לפנותה נוטל ומכריז א.

עין משפט ז.ז. חו"מ סימן רם סעיף י
עייך לעיל עין משפט ה

עין משפט ט. חו"מ סימן רם סעיף ט

ט יג. מצא אבידה דרך הינוח אסור ליגע בה ב שאם אין בה סימן א איבד ממון חבירו ואם היה דבר שיש בו סימן הרי הטריח חבירו לרדוף אחריה ולתת סימנה וע"כ אסור ליגע בה עד שימצאנה דרך נפילה.

ט יד. ספק נפילה ספק הינוח ד לא יגע ואם עבר ונטלה אסור להחזירה לשם ה, ואם היה דבר שאין בו סימן זכה בו ו ואינו חייב להחזירו, וכל דבר שיש בו סימן בין בספק הינוח בין בדרך נפילה בין ברשות היחיד בין בר"ה חייב להכריז.

- א. שאפשר כשניקו הבית השליכו אותם בטעות.
ב. ממשנה ב"מ כ"ה ע"ב. ורמב"ם פט"ו מגזילה הלכה א', ודרך הינוח הוא כגון טלית וקרדום בצד הגדר. סמ"ע ל"ז.
ג. כתב הש"ך בס"ק כ"ד דכל הפוסקים חולקים ע"ז וסוברים דביש בה סימן נוטל ומכריז אם לא שזה במקום המשתמר לגמרי ואע"פ שבב"י וכסף משנה נדחק ליישב הרמב"ם.
ד. כגון מצאה במקום המשומר קצת. סמ"ע ס"ק מ'.
ה. בדבר שיש בו סימן אסור להחזירה, שאם אין בו סימן הרי מסיק דזכה בו המוצאו ואין שייך לומר עליו שאסור להחזירו לשם. סמ"ע ס"ק מ"א.
והטעם דאסור להחזירו למקומו שאני אומר שמא הבעלים באו ולא מצאו אותו ונתייאשו מהם ולא ישובו לבקשו עוד, ויבוא אחר ויטלנו משם ויפסידנו, ולפ"ז אם הנוטלו משם לא הלך מהמקום רשאי להחזירו. כ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"א שם וכן משמע מירושלמי.
ו. כבר השיג הראב"ד דאיך יזכה בו אם אסור ליגע בו וע"כ כתב דיעמוד בידו עד שיבוא אליהו, וכן כתב הרמב"ן דלא קנאו כיון שבאיסורא הגיע לידו, והסמ"ע כתב ליישב דעת הרמב"ם שזכה בו כיון שבשעה שנטלו על דעת להחזירו לבעליו, אלא שטעה בזה שלא ידע שלא יהיה בידו להחזירו כיון שאין בו סימן וע"כ ס"ל להרמב"ם שזה של מוצאו בכה"ג. סמ"ע ס"ק מ"ב. והש"ך בס"ק כ"ו יישב באופן אחר.

עין משפט י.

ח"מ סימן רס פעיף יא

עיין לעיל עין משפט ו

עין משפט כ.

ח"מ סימן רסא פעיף ד

ד. המאבד ממונו לדעת אין נזקקין לו^ז כיצד הניח פרתו ברפת שאין לה דלת ולא קשרה והלך לו, או השליך כיסו בר"ה והלך לו הרי זה איבד ממונו לדעתו ואע"פ שאסור לרואה דבר זה ליטול לעצמו^ח אינו זקוק ג"כ להחזיר שנאמר אשר תאבד ממנו פרט למאבד לדעתו.

הגה: וי"א^ט דאבידה מדעת הוי הפקר וכל הקודם זכה בה.

עין משפט ל.

ח"מ סימן רס פעיף יא

עיין לעיל עין משפט ו

עין משפט מ.ג.

ח"מ סימן רס פעיף א

א. המוצא בגל או בכותל ישן שאין זוכרים מי בנאו ולא היה בחזקת זה שדר בו כעת ולא בחזקת אבותיו, הרי זה של מוצאה^י, והוא שנמצא בענין שנראה שהוא מזמן רב^כ כדרך מטמון ישן ואם נסתפק לו בדבר לא יגע בהם^ל.

א. ב. בכותל חדש שידוע שאבותיו של זה שדר בו בנאוהו ולא יצא

ז. בב"מ כ"ה ע"ב אמרו גבי אשפה העשויה לפנות אבידה מדעת היא, פירוש ואין נזקקין לה.

ח. כתב הב"י והכסף משנה שדעת הרמב"ם שבשביל שזה אינו חושש לפקח על נכסיו לא נאמר שהפקירם.

ט. דעת הטור שאבידה מדעת בכל מקום הוי הפקר, והש"ך בס"ק ג' כתב דהעיקר כהטור וסיים שכ"כ התוס' ב"מ ל' ע"ב ד"ה אפקרה.

י. ממשנה מציעא כ"ה. ומה שאין אומרים שחצירו של בעל הבית תקנה לו שלא מדעתו כתב המרדכי בשם רבינו ברוך שלא אמרינן כן אלא בהפקר גמור אבל לא באבידה אפי' במקום שיש יאוש מכיון שאם היה יודע ממנה לא היה מפקירה. סמ"ע ס"ק ב'.

כ. רש"י כתב והוא שהעלה חלודה, ורמב"ם פירש שמצאו מטה מטה כדרך כל מטמון, ומר"ן הסתפק בפירושו וכתב שניהם. ש"ך ס"ק ב'.

ל. אם הוא במקום שרוב ישראל מצויים שם. ש"ך ס"ק ה'.

מרשותם^מ, כל מציאה הנמצאת בו מחציו ולחוץ היא של מוצאה והוא שנראה שהוא מזמן רב ואפי' יש בו סימן. ומחציו ולפנים של בעל הבית אפי' נראה שהיה מזמן רב^ג. ואם החפץ ממלא כל עובי הכותל חולקים בין המוצאו ובעל הבית ואפי' בכותל משופע אין חוששין שהוא נתגלגל למקום הנמוך.

ח"מ סימן רס פנייה ג.

עין משפט ס.

ד. במה דברים אמורים שמחציו ולפנים של בעל הבית כשהוא טוען שזה שלו או אם היה יורש שאנו טוענים לו של אבותיו הוא, אבל אם הודה בעל הבית שהדבר מציאה^ה הרי זה של מוצאו. וע"כ אם היה משכיר הבית לאחרים הרי המציאה של השוכר האחרון^ו, ואם השכירו לג' גוים^ז כאחד הרי עשאו פונדק וכל הנמצא בו אפי' בתוך הבית הרי אלו של מוצאו שאין אחד יכול לטעון שהם שלו^ח.

מ. במשנה שם כ"ה ע"ב.

נ. שדרך בעה"ב להניח חפציו בביתו ימים רבים ואינו מתיאש. כ"כ הרא"ש שם.
ס. כ"כ הרמב"ם בפט"ז מגזילה הלכה י"א. וכתב ה"ה דטעם נכון הוא, דכשאמרו מחציו ולפנים של בעל הבית לא מטעם שתקנה לו חצירו דאם כן אפי' מחצרו ולחוץ תקנה לו חצירו אלא אין חצירו קונה לו מכיון שלא משתמר שהחור פתוח לר"ה ומה שאמרו מחציו ולפנים של בעל הבית שאני אומר הוא הצניעו שם אבל במודה שלא הצניעו ודאי של מוצאו.

ע. אם הוא ישראל, וישראלים הראשונים ודאי כבר חיפשו וברקו והוציאו מהבית כל מה שהיה להם. כ"כ הסמ"ע ס"ק י'. וכתב הש"ך ב"ק י"א. דאם השוכר האחרון גוי הרי זה של מוצאו, ומיירי שאין בעל הבית דר עמהם דא"כ הוא של בעה"ב שהוא האחרון. ודוקא דבר שאין בו סימן אבל יש בו סימן נוטל ומכריז אם לא עלה עליו חלודה, והוא מהגהות אשרי מאור זרוע.

פ. דבפחות מג' אין רוב, תוס' ד"ה לשלשה שם ב"מ כ"ו ע"א.

צ. דאף אם אמת שהוא הטמינו שם, הרי ודאי התייאש באומרו שהגוים מצאוה. סמ"ע ס"ק י"ב.